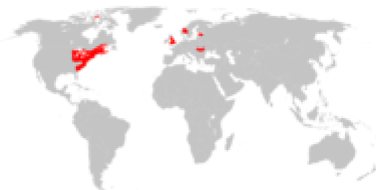
WIKIPEDIA

Eurypterus

Iz Wikipedije, proste enciklopedije

Eurypterus je izumrl rod morskih škorpijonov. Živeli so v obdobju silurja.

Eurypterus	
Fosilni razpon: Silur 432-418,1 mio.let	
 Rekonstrukcija *Eurypterusa*	
Znanstvena klasifikacija	
Kraljestvo:	Animalia (živali)
Deblo:	Arthropoda (členonožci)
Poddeblo:	Merostomata
Razred:	†Eurypterida
Družina:	†Eurypteridae
Rod:	***Eurypterus*** De Kay, 1825
Tipska vrsta	
Eurypterus remipes De Kay, 1825	
 Najdšča *Eurypterusa*[1]	
Sinonimi	
Baltoeurypterus Størmer, 1973	

Ostaja 15 vrst roda *Eurypterus*, od katerih je najbolj pogost *Eurypterus remipes*, prvi fosilni eurypterid. Povprečna velikost roda *Eurypterus* je bila med 13 in 23 cm, največji najdeni pa je dosegal dolžino 1,3m. Vsi so posedovali členkast oklep in obstranske priveske za veslanje. Bili so vsejedci, pa tudi plenilci in mrhovinarji.

Vsebina

Odkritje

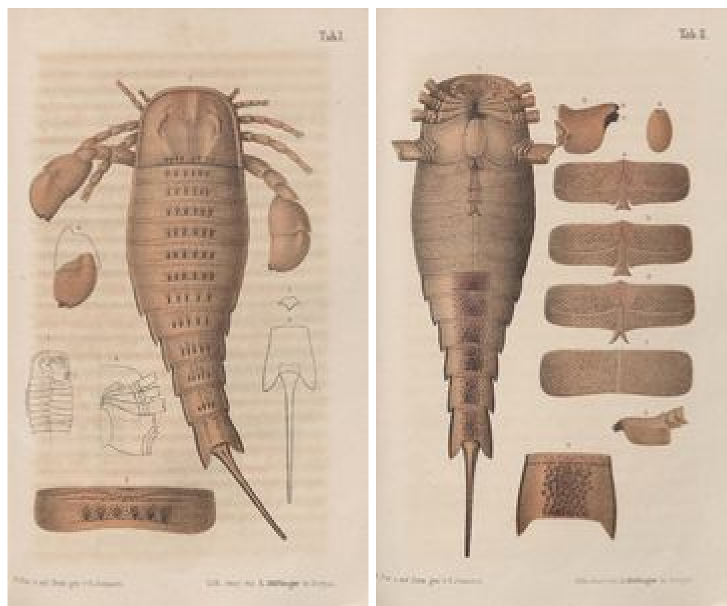
Prvi fosil je bil odkril leta 1818 S. L. Mitchill v ZDA, ki pa ga je napačno opredelil kot silurskega morskega zmaja.[2]

Že po sedmih letih je zoolog James Ellsworth De Kay fosil opredelil kot členonožca.[3] Poimenoval ga je *Eurypterus remipes* in oblikoval rod *Eurypterus*. Ime pomeni *široko krilo* oz. *široko veslo*.

Ne glede na to, je De Kay mislil, da *Eurypterus* spada v skupino rakov. Leta 1898 je švedski paleontolog Gerhard Holm uspešno ločil fosile od kamnite posteljice. Tako je lahko opazoval skoraj popolnoma ohrajnene fragmente pod mikroskopom. Večino fosilov so našli v državi New York v 19. stoletju. Še dandanes ostaja *Eurypterus* eden najbolj pogostih in najbolj poznanih eurypteridov, saj predstavlja kar 95% vseh eurypteridskih fosilov.

Opis

Največji členonožci, ki so kdaj obstajali, so bili eurypteridi. Največji znan primerek (*Jaekelopterus rhenaniae*) je dosegel kar 2,5m v dolžino, torej nekako dolžino krokodila.[4] Vrste *Eurypterus*, pa so bile precej manjše.

Sprednji in odzadnji pogled na *Eurypterus tetragonophthalmus*, (disertacija Jana Nieszkowskega, leta 1858)

Eurypterus remipes je dosegal velikost med 5 in 8 cm, *Eurypterus lacustris* pa 6 do 9 cm.[5] Največji primerek *Eurypterus remipes* je dosegel velikost 1,3m, trenutno pa je razstavljen v Paleontological Research Institution v New Yorku.[6]

Vrste

- *Eurypterus* **De Kay, 1825**
  - ?*Eurypterus cephalaspis* Salter, 1856
  - *Eurypterus dekayi* Hall, 1859
  - *Eurypterus flintstonensis* Swartz, 1923
  - *Eurypterus hankeni* Tetlie, 2006
  - *Eurypterus henningsmoeni* Tetlie, 2002
  - *Eurypterus laculatus* Kjellesvig-Waering, 1958
  - *Eurypterus lacustris* Harlan, 1834
  - *Eurypterus leopoldi* Tetlie, 2006
  - *Eurypterus megalops* Clarke & Ruedemann, 1912
  - ?*Eurypterus minor* Laurie, 1899
  - *Eurypterus ornatus* Leutze, 1958
  - *Eurypterus pittsfordensis* Sarle, 1903
  - *Eurypterus quebecensis* Kjellesvig-Waering, 1958
  - *Eurypterus remipes* DeKay, 1825
  - *Eurypterus serratus* (Jones & Woodward, 1888)
  - *Eurypterus tetragonophthalmus* Fischer, 1839

Eurypterus remipes iz Staatliches Museum für Naturkunde Karlsruhe, Nemčija.

Filogenija

Rod *Eurypterus* izvira iz *Eurypterus minor*, najstarejšega znanega primerka, predvideva pa se, da izvira iz *Dolichopterus macrocheirus*. Filogenijsko drevo se naslanja na delo O. Erik Tetliea iz 2006. Nekatere vrste niso prikazane:

Eurypterus lacustris iz Muséum national d'histoire naturelle, Francija.

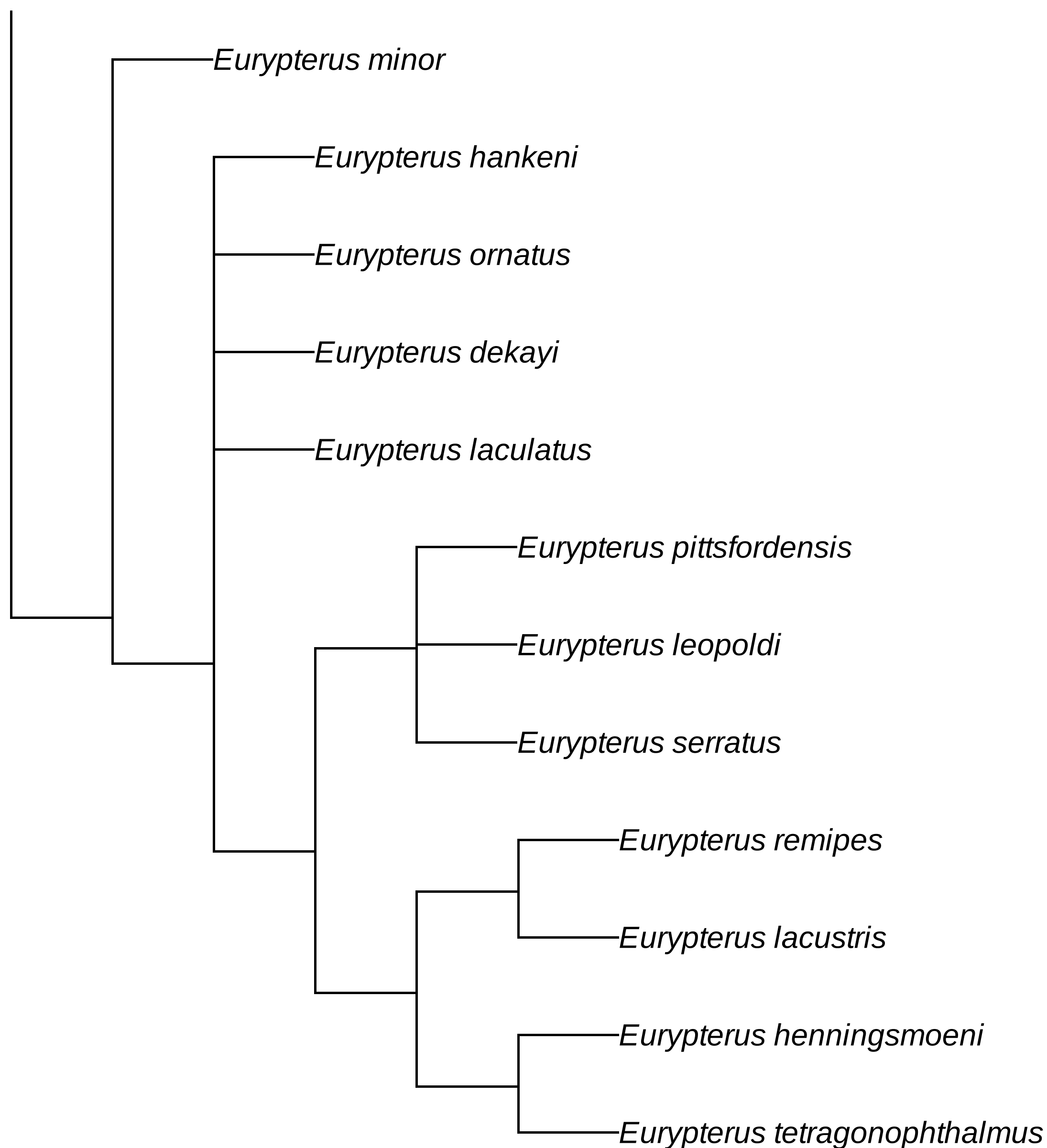
Eurypterus dekayi z University of Michigan Exhibit Museum of Natural History, ZDA.

Eurypterus tetragonophthalmus iz Amherst College Museum of Natural History, ZDA.

←

Dolichopteridae

Reference

1. "*Eurypterus*" (http://paleodb.org/cgi-bin/bridge.pl?a=checkTaxonInfo&taxon_no=18968&is_real_user=1). Paleobiology Database. Pridobljeno dne May 20, 2011.
2. "Eurypterida: Fossil Record" (http://www.ucmp.berkeley.edu/arthropoda/chelicerata/eurypteridfr.html). University of California Museum of Paleontology. Pridobljeno dne May 21, 2011.
3. Erik N. Kjellesvig-Waering (1958). "The genera, species and subspecies of the family Eurypteridae, Burmeister, 1845". *Journal of Paleontology*. The Paleontological Society. **32** (6): 1107–1148. ISSN 0022-3360 (https://www.worldcat.org/issn/0022-3360). `|access-date=` zahteva `|url=` (pomoč)
4. Daniel Cressey. "Giant sea scorpion discovered" (http://www.nature.com/news/2007/071120/full/news.2007.272.html). Nature News. Pridobljeno dne May 22, 2011.
5. Samuel J. Ciurca, Jr. "The size that common *Eurypterus* species attained (Late Silurian Bertie Group of New York and Ontario, Canada)" (http://eurypterids.net/EurypteridMonth5.html). Eurypterids.net. Pridobljeno dne May 22, 2011.

6. "*Eurypterus remipes* NPL4415" (http://www.utexas.edu/tmm/npl/exhibits/eurypterus.html). Texas Natural Science Center: Non-vertebrate Paleontology, The Univeristy of Texas. Pridobljeno dne May 22, 2011.

Zunanje povezave

- Eurypterid.co.uk (http://www.eurypterids.co.uk/index.htm) maintained by James Lamsdell
- Eurypterids.net (http://eurypterid.net/) maintained by Samuel J. Ciurca, Jr.
- Fossil biomechanics (http://gknight.tripod.com/)

Wikivrste vsebujejo še več podatkov o temi: ***Eurypterus***

Wikimedijina zbirka ponuja več predstavnostnega gradiva o temi: ***Eurypterus***

Vzpostavljeno iz »https://sl.wikipedia.org/w/index.php?title=Eurypterus&oldid=4899346«